

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ   ทศนคติของประชาชนต่อบริการทางกฎหมายของทนาย
 ความอาสาของสภาทนายความแห่งประเทศไทย : กรณี
 ศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน   นายสัมพันธ์ ปิ่นตะพาน

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต   สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ญัฐฐี ชพานนท์   ประธานกรรมการ
 รองศาสตราจารย์ ดร. ม.ล. พันธุ์สุรีย์ ลดาวัลย์   กรรมการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา   กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องทัศนคติของประชาชนต่อบริการทางกฎหมายของทนายความอาสาของสภาทนายความแห่งประเทศไทย : กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์หลัก 5 ประการ คือ ประการแรก เพื่อทราบถึงทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการทางกฎหมายของทนายความอาสาที่ประจำอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ประการที่สอง เพื่อทราบถึงลักษณะของความผิดและคดีที่ประชาชนมารับบริการความช่วยเหลือจากทนายความอาสาซึ่งประจำที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองเชียงใหม่และที่ศาลจังหวัดเชียงใหม่ ประการที่สาม เพื่อทราบความต้องการความช่วยเหลือทางกฎหมาย และความพึงพอใจของประชาชนผู้มารับบริการ ประการที่สี่ เพื่อทราบถึงปัญหา อุปสรรค ผลกระทบและวิธีการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายของทนายความอาสา ประการสุดท้าย เพื่อหารูปแบบและแนวทางที่เหมาะสมในการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนต่อไปในอนาคต

การศึกษาในครั้งนี้ได้ใช้ประชากรตัวอย่างจากประชาชนที่เคยมาใช้บริการทางกฎหมายของทนายความอาสาประจำส่วนราชการ จำนวน 100 ราย ผลการศึกษาพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยมากหรือมีทัศนคติด้านบวกต่อการให้บริการทางกฎหมาย

ของนายความอาสา โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่โครงการนายความอาสาให้บริการโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายจากประชาชนที่มาใช้บริการ

ด้านการใช้บริการทางกฎหมายของนายความอาสา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้มาใช้บริการนี้เป็นครั้งแรก โดยไปใช้บริการที่ศาลจังหวัดเชียงใหม่มากที่สุด สาเหตุที่ไปใช้บริการเพราะไม่มีความรู้ทางกฎหมาย จึงต้องการคำปรึกษาและความช่วยเหลือจากนายความอาสา และต้องการฟ้องร้องเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรม หรือในฐานะเป็นผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหาหรือโจทก์ โดยลักษณะความผิดของคดีส่วนใหญ่เป็นคดีอาญา ที่พบมากที่สุดคือ คดีอาญาประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน

สำหรับความพึงพอใจและความต้องการของประชาชน พบว่า ส่วนใหญ่พึงพอใจในเรื่องการให้คำแนะนำปัญหาข้อกฎหมายมากที่สุด เพราะทำให้ทราบถึงสิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นผู้ถูกกล่าวหา ผู้ต้องหา ผู้เสียหาย โจทก์ หรือจำเลยได้เป็นอย่างดี และทำให้ได้รับความเป็นธรรมมากขึ้น และมีความต้องการให้สภานายความจัดนายความอาสาให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนตลอดไป

ทางด้านปัญหา อุปสรรค ผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการนายความอาสา พบว่า การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการยังไม่ทั่วถึง ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบ กรอบกับจำนวนนายความอาสาและสถานที่ให้บริการมีเพียง 2 แห่ง เท่านั้น จึงไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน ทำให้ล่าช้า ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร บางครั้งเมื่อประชาชนไปใช้บริการ นายความอาสาที่ให้คำปรึกษาแนะนำคลุมเครือไม่ชัดเจน และเรียกร้องค่าใช้จ่ายซึ่งขัดกับวัตถุประสงค์ของโครงการที่ให้บริการแก่ประชาชนโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ จึงส่งผลให้ผู้มาใช้บริการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อนายความอาสา

อนึ่ง โครงการนายความอาสาประจำส่วนราชการ เพื่อให้คำปรึกษาแก่ประชาชนที่มีปัญหาและอรรถคดี ให้มีความรู้ความเข้าใจในสิทธิหน้าที่ต่าง ๆ ด้านกฎหมาย เป็นการช่วยแก้ไขปัญหาในการติดต่อกับส่วนราชการและอำนวยความสะดวกให้เกิดประสิทธิผล จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้งภาครัฐบาล สภานายความ นายความอาสา และประชาชน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและให้สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ต่อไป

Independent Study Title People's Attitudes towards the Legal Service of the Law Society of Thailand : A Case Study of Volunteer Lawyer in Chiang Mai Province

Author Mr. Sumpun Pintapun

M.A. Political Science

Examining Committee :

Assistant Professor Nat Chaparnond Chairman

Associate Professor Dr. M.L. Bhansoon Ladavalaya Member

Assistant Professor Siripong Ladavalaya Na Ayuthya Member

Abstract

This study aims to accomplish the following five main objectives, viz.

1) To find out about the attitudes of the members of the general public toward a legal service rendered by a corps of lawyer who serve as volunteers posted for their duties in Chiang Mai Province;

2) To find out about the nature of the offenses and the lawsuits a service for which is provided the members of the general public by the corps of lawyers serving as volunteers assigned to their duties at the Muang District Police Station and at the Chiang Mai Provincial Court;

3) To find out about both a demand for a legal assistance and satisfaction that the members of the general public have derived from such a legal service and assistance;

4) To find out about problems, obstacles, repercussions and the means whereby a legal assistance is given by lawyers serving as volunteers;

5) To look for any possible model and any appropriate means whereby such a legal assistance can be given to the general public in the future.

Our study sample is drawn from a total of 100 respondents who used to benefit from the legal service rendered by those lawyers serving as volunteers at various government agencies. The research discovers that a large proportion of the respondents concerned have expressed a strong agreement with, and thus a positive attitude toward, the legal service offered by those lawyers in their capacity as volunteers. What is particularly attractive is the fact that such a legal service is given to the general public free of charge.

The research further finds out that a large majority of the respondents sampled are first-time users of the service; they most often take advantage of the service at the Chiang Mai Provincial Court. Lack of legal expert knowledge constitutes a real motive behind a utilization of that service. They want pieces of legal advice and assistance from those lawyer-cum-volunteers; they want to file their lawsuits in search of a criminal justice. They may either be the injured party, the accused or even the plaintiffs in a court of law. Most of the legal cases filed with the courts are criminal cases, the largest number of cases being those of damage caused to property.

Our research finds, in addition, that a majority of the respondents are most satisfied with the pieces of legal advice because this makes them know of their rights and duties in their capacity as the accused, the suspect, the injured party, the plaintiffs or even the defendants. They are thereby bound to be treated with more justice. They also express a demand that the Council of Lawyers provide for such a legal assistance for the benefit of the general public on a permanent basis.

As regards the problems, the obstacles and the repercussions arising from the operation of the project, the research finds out that the public relations of the project have

yet to receive more widespread publicity. A majority of the public still are not informed of the existence of the project. Lawyers-cum-volunteers are few in number and are present only at the two places___the provincial court and the local police station. This falls far short of meeting the current demand of the public. The service rendered is delayed and lacks efficiency as will be appropriate. The members of the general public sometimes receive advice that are vague and ambiguous. Even worse still, some lawyers- cum-volunteers at times demand a charge for their service considered to be at variance with the project which is intended to give service and assistance at no charge whatsoever. If this state of affairs continues, the beneficiary of the service will be of a negative attitude toward the project.

Lastly, the success of this project must depend upon cooperation from various sectors - be it the government, the Council of Lawyers, the lawyers-cum-volunteers and the general public. All in all, such a cooperation, if even obtained, will surely make for a maximization of the benefit that will accrue to the public and will thereby bring success that the project well deserves according to its set objectives.